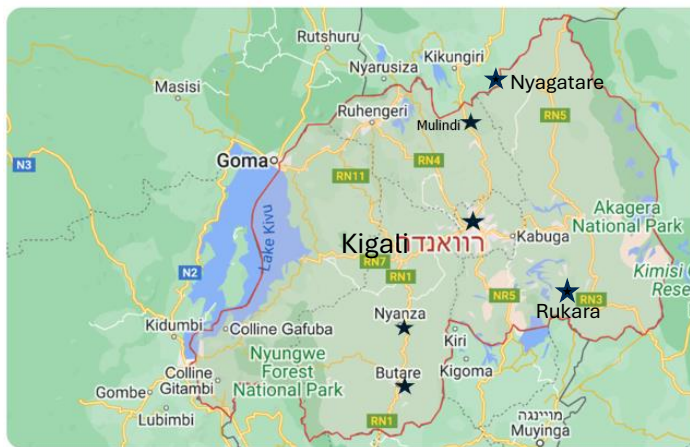

הסודות של רואנדה

**TERRANOVA טיול מקצועי מאורגן בתפיסה אחרת של TERRANOVA
בליווי ד"ר רון אדם, שגריר ישראל ברואנדה לשעבר**

20-29 בספטמבר, 2024

למה רואנדה?

הסיפור של רואנדה הוא סיפור מסעיר. הוא שונה וייחודי משאר המדינות ביבשת אפריקה. כבר בנחיתה מוצא עצמו המבקר בדיסוננס עמוק בין הציפיות הנמוכות שלו ממדינה באפריקה לבין היופי והניקיון שניכרים מרגע הנחיתה. במיוחד תמה המבקר מהצורך להסגיר את שקיות הניילון ששכח להשאיר בבית. המבקר נפעם ממה שהמדינה הזו השיגה ומה שהיא מייצגת כיום. לפני 30 שנה בדיוק התרחש ברואנדה רצח העם הנוראי ביותר שהתרחש בעולם במאה ה-20 אחרי שואת יהודי אירופה. במאה ימים, בשנת 1994, נרצחו מיליון בני שבט הטוטסי על ידי כ-2 מיליון רוצחים ומסייעים משבט ההוטו.

מאז נבנתה מדינה לתפארת, בצניעות ובעבודה קשה, המושתתת על תהליך עמוק ואמיתי של פיוס ובניית שלום בתוך הקהילה, עם מנהיגות, נעדרת יוהרה, אגו ואהבת העצמי, האוסרת נקמה ואוסרת שחיתות. ולצד יסודות אלה, עושה המנהיגות שימוש בפתרונות ומגנונים שהיו בשימוש בעבר הרחוק, כאשר שני השבטים חיו בשלום ביניהם ושירתו את המלך ואת הממלכה.

בסיוור הייחודי הזה בארץ אלף הגבעות, ננסה להבין את סודה של המדינה, ומה הביא אותה ואת המנהיג פול קגאמה, להפוך למודל של הצלחה ושגשוג בכל יבשת אפריקה. בסיוור זה נשים פחות דגש על טבע ועל האטרקציות הרגילות שתיירים מבקרים בהם, ויותר על האנתרופולוגיה, ההיסטוריה והתרבות המיוחדים את רואנדה. נבחן את תקופת המלוכה, את הקולוניאליסטים לדורותיהם (השבדים, הגרמנים ולסוף הגרועים ביותר: הבלגים) ואת הפילוג שהם גרמו בין שני השבטים. נלמד על תקופת הרפובליקות המושחתות וההרסניות, שהתקיימו משנות הששים, והביאו לשנאת חינם ולבסוף לרצח העם הנורא. וכמובן ננסה להבין, מה צופן לה העתיד.

הסיוור יפתח עבורנו, הישראלים, צוהר לתהליך מרתק ומוצלח של פיוס בין חלקים שונים בעם ובין שרידים לרוצחים. היהודים, שורדי השואה, שהגיעו לישראל, הופרדו מהעם הגרמני לכעשור שנים לפחות, ולא חששו מהתקלות עם רוצחיהם. (על פי החוק הישראלי חל איסור להיכנס לגרמניה ולגרמנים להכנס לישראל). ברואנדה נותרו רבים מהשורדים חיים זה לצד זה עם רוצחי ילדיהם וקרוביהם באותה שכונה, רחוב ובית. איך ניתן בכלל להבין זאת? ננסה להבין.

ד"ר רון אדם

רון אדם היה עד אוגוסט 2023 שגריר ישראל ברואנדה והוא מעיד כי המדינה נכנסה לו ללב. רון ילווה את הטיוול כמרצה אורח. הוא ישתף מהידע שצבר על המדינה, במהלך למעלה מארבע שנות שירותו, עם ישראלים המעוניינים ללמוד את הסודות של רואנדה. ללמוד על פיוס ובניית שלום פנימי אמיתי במדינה מוכת סכסוך ודם. זהו סיוור ייחודי שרון עיצב עבורנו ואנו נהיה הקבוצה הראשונה שנעשה אותו. רון מקווה שעבור הקבוצה, יהיה זה ביקור ראשון והתחלה של רומן על המדינה המיוחדת, וכי תחזרו באופן עצמאי כדי לחוות גם את הטבע המקסים של רואנדה הקלאסית: הספארי, יערות הגשם, אגם קיוו השובה לב ושמורת הרי הגעש המארחת את גורילות ההרים, ותוכלו לתרום לכלכלתה.

ד"ר רון אדם עם נשיא רואנדה, פול קגאמה

להלן פרטי הטיול בראשי פרקים*:

1 – יום ששי, 20.9 - הגעה, Kigali

לאחר הטיסה בחברת התעופה Ethiopian Airways עם החלפה באדיס אבבה, ננחת בשעות הבוקר בקיגלי, עיר הבירה של רואנדה. לאחר התרעננות במלון, נצא לסיור במוזיאון ובאתר הזיכרון לרצח עם בקיגאלי בהדרכת מנהל המוזיאון. נסיים בארוחת-ערב במלון והרצאה של היסטוריון רואנדי, ששיב על שאלות שעלו בעקבות הביקור במוזיאון. [לינה - Chez Lando](#).

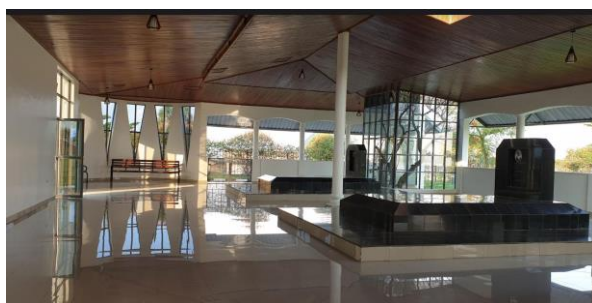
טקס הזיכרון לרגל 30 שנה לג'נוסייד

מלון Chez Lando קיגאלי

יום 2 – שבת, 21.9 - Nyanza

נסיעה לדרום המדינה לעיר NYANZA, הבירה של ממלכת רואנדה. ביקור בבי"ס יסודי ותיכון. [ביקור בארמון המלך](#) המסורתי ובארמון החדש, משמש היום **מוזיאון להיסטוריה של רואנדה**. המשך **למוזיאון Home Grown Solutions** וביקור ב**מאזוליאום Mwima** Royal Mausoleum בו קבורים מלך רואנדה Mutara III ואשתו, שנרצחה באפריל 1994. המשך לכיוון דרום לבירה האקדמית של רואנדה, העיר HUYE/BUTARE לבית המלון לארוחת-ערב. בשני הערבים בקרובים, לינה במלון [Maison Sifa](#) או דומה לו.

המאזוליאום, אתר הקבורה של המלך והמלכה

הפרות המלכותיות בארמון המלך

יום 3 – יום ראשון, 22.9 – Butare

סיור במוזיאון הלאומי לאנתרופולוגיה. ביקור במרכז המגוון הביולוגי בתוך **הקמפוס האוניברסיטה של רואנדה** ומפגש עם ראש המרכז, נלמד על שימור מיגוון המינים במדינה (מעל ל-7000 מיני צמחים). ביקור באתר ההנצחה של סטודנטים קורבנות הג'נוסייד, טיול ביער הקסום בו שתולים מגוון העצים האנדמים. חזרה לקיגאלי. ארוחת הערב באחת המסעדות הפופולריות בעיר.

מיגוון המינים סמוך ליער הגשם Nyungwe

המוזיאון הלאומי לאנתרופולוגיה, Butare

יום 4 – יום שני, 23.9 – Kigali

היום המשך הרצף ההיסטורי עם הגעת הקולוניאליסטים הראשונים, בשלהי המאה ה-19. סיור **במוזיאון בית Kandt**, הבית הראשון שהוקם בבירה החדשה של רואנדה, קיגאלי, ע"י המושל הראשון, הגרמני ריצ'ארד קאנדט. המשך לאנדרטה לזכר 10 חיילי שמירת השלום הבלגים שנרצחו ביום הראשון של רצח העם, טיול במדרחוב העיר. ביקור **במוזיאון לאומנות של קיגאלי**, ויציאה לעיר המחוז Bugesera וביקור **בכנסייה ובאנדרטה של Nyamata** שם נרצחו 10,000 בני הטוטסי בכמה שעות ב-10 באפריל 1994. ניפגש עם מנהל האתר ונשמע עדות של ניצולה. לינה – Chez Lando או דומה לו.

האנדרטה לזכר חיילי שמירת השלום מבלגיה

אתר ההנצחה ב-Nyamata

יום 5 – יום שלישי, 24.9 – איזור הגבול רואנדה – אוגנדה

נסיעה לכיוון הגבול שבין רואנדה לאוגנדה, שם החל ב-1990 המאבק לשחרור רואנדה משלטון הרצחני של ההוטו שהביא לגלי רציחות של עשרות אלפי בני הטוטסי ועזיבתם של מאות אלפים בין 1959 ל-1990, ולבסוף לרצח העם ב-1994. ביקור ב-Mulindi, המקום בו החל מאבק השחרור של ה-RPF – Rwanda Patriotic Front בפיקודו של הגנרל קגאמה, נשיא רואנדה של ימינו. ביקור בבונקר בו התנהלו הקרבות **ובמוזיאון מורשת הקרב** ההולך ונבנה במקום. אתנחתא במפעל התה הסמוך. בהמשך ובמידה והזמן יאפשר, ביקור בעיר Nyagatare בכפר לדוגמא Model Village. נסיים את היום **במלון EPIC** היפהפה או דומה לו.

מלון EPIR בעיר הגבול Nyagatare

הבונקר של קגאמה, Mulindi סמוך לאוגנדה

יום 6 – יום רביעי, 25.9 – אגמי התאומים, הרי הגעש

נסיעה לכיוון מערב, לכיוון אגמי התאומים. ארוחת צהרים **במלון Byiza**, עם תצפית עוצרת נשימה על שני האגמים והרי הגעש שמעליהם. נמשיך מערבה עד לעיר מוסנזה. סיור בגלריות של אומנים מקומיים, בסדנת תפירה של ילדים ובספרייה קהילתית. מוסנזה נחשבת עיר של אומנים צעירים רבים. נתמקם במלון ונאכל ארוחת ערב.

מלון: Classic Resort או דומה לו.

הנוף המרהיב של שני האגמים התאומים Ruhondo ו-Burera והר הגעש Muhavira

יום 7 – יום חמישי, 26.9 – Kinigi

למעוניינים אפשר לארגן סיור וטרק בשמורת גורילות ההרים המרהיב. הטיול רגלי של 2-3 שעות לכל כיוון וביקור אצל משפחת גורילות (אחת מכ-20 משפחות). קושי הלכיה – בינוני/קשה. עלות הכניסה וההדרכה (הגבוהה) אינה כלולה. לאחרים – חצי יום מנוחה בעיר מוסנזה הקסומה. אפשרויות נוספות הינן: ביקור בשמורת ה־golden monkeys (עלות כ-100\$), או ביקור במרכז המבקרים על שם אלן דה-ג'נרס, לזכרה של החוקרת דיאן פוסי, שנרצחה על ידי המשטר הרצחני של ההוטו, לאחר שקידמה את שימור גורילות ההרים, תיעדה אותם והגנה עליהם בגופה מפני הציידים. *לינקים

לפנות ערב, סיור בכפר Red Rock ובו נגלה מסורות שונות של הרואנדים, טווית סלים, ייצור בירה מבננה, חקלאות מסורתית, ריקודים ואף נתנסה בחלקם. ארוחת ערב ולינה ב- Classic Resort או דומה לו.

גורילות ההרים בשמורת הוולקנוס

מרכז המבקרים לחקר גורילות ההרים ע"ש דיאן פוסי

יום 8 – יום ששי, 27.9 – Kayonza , Rwamagana וכפר הפיוס

יציאה לכיוון דרום, ונעצור בעיירה הקטנה Nyaragarama. לאחר נסיעה דרך קיגאלי, הגעה לעיר Kayonza. נבקר באתר זיכרון (כנסייה) **ובכפר פיוס**, בו לומדים לחיות ביחד ניצולי הג'נוסייד, בני שבט הטוטסי, עם רוצחי בני משפחותיהם מבני שבט ההוטו כולל

מפגש עם מנהל הכפר וניצולים. נמשיך לעיר המחוז Rwamagana וביקור בכפר הנוער ובית הספר **Agahozo Shalom Youth Village** שהוקם ע"י Ann Hayman יהודייה מניו יורק ליתומי רצח העם. ניפגש עם מנהל בית הספר. המשך לכיוון קיגאלי ונגיע לבית המלון Hotel des Mille Collines הוא "**Hotel Rwanda**", מהסרט ההוליוודי. ארוחת-שישי בבית חב"ד, מעשי ידיה של דינה, אשת הרב חיים בר סלע. לינה – Hotel des Mile Collins או דומה לו

טקס סיום בית הספר "אגהוזו שלום"

ניצולים ורוצחים יושבים ביחד בכפר פיוס

יום 9 – שבת, 28.9 – Kigali

נתחיל ב-Umuganda, פעילות קהילתית משותפת ומחייבת של כל התושבים במדינה בשבת אחרונה בכל חודש. ביקור **בפרלמנט ובמוזיאון מאבק השחרור וסיום הג'נוסייד** הנמצא בו. נמשיך לגלריה למורשת רואנדה של האומן King Ngabo בהר המשקיף על קיגאלי ב-Rebero. שיחת סיכום עם אורח. חזרה למלון לצ'ק אאוט ונסיעה לשדה התעופה.

יצירות של אומנים רואנדים צעירים, מעיר המחוז מוסנזה בצפון

יום ראשון, 29.9

נחיתה בנתב"ג מוקדם בבוקר * תכנית זו עשויה להשתנות בהתאם לנסיבות ולאילוצים.

המחיר כולל טיסות:

\$ 3,899 לאדם בחדר-זוגי
\$ 600 תוספת לאדם בחדר סינגל.

המחיר אינו כולל:

- **אשרת הכניסה לרואנדה לרואנדה (\$50)**
- תשר לנותני השירותים ברואנדה.
- ביטוח רפואי ומטען (מומלץ לעשות מרגע ההרשמה לטיול).
- ארוחות נוספות
- הוצאות אישיות.
- שינויים אישיים במועדי הטיסות
- כל מה שאינו מופיע תחת המחיר כולל.

תנאי הטיול:

עד 30 ימי עסקים לפני מועד הטיסה הלך – אין דמי-ביטול.
מ-29 יום עד היציאה, 100% דמי-ביטול.

הארכת השהות: ניתן יהיה לפצל את הטיסה ולחזור מאוחר יותר בהתאם
לזמינות ובתוספת מחיר.

חוק הגנת הצרכן:

קישור לתקנות הגנת הצרכן תוכלו למצוא כאן.

לפרטים נוספים, נא לפנות לדורית: 054 6645528

dorit@terranova.co.il